

Kriterijumi i elementi ocenjivanja u nastavi fizike

Predmetni nastavnici: Gorica Babić, Alija Papić, Nedžib Gičević

Učenici od šestog do osmog razreda se iz fizike ocenjuju na tri načina:

1. Pismeno (kontrolne vežbe)
2. Usmeno
3. Na osnovu redovnog praćenja postignuća učenika i aktivnosti na času
4. Na osnovu domaćih zadataka

Usmeno odgovaranje

Učenici uvek treba da budu pripremljeni za usmeni odgovor. Mogu biti ispitivani svakog časa. Ocena se upisuje u dnevnik. Učenici se mogu i sami javljati da usmeno odgovaraju.

Kontrolne vežbe

Kontrolne vežbe izvode se prema unapred utvrđenom planu koji je istaknut na sajtu škole. Ocena se upisuje u dnevnik.

Redovno praćenje postignuća učenika i aktivnost na času

U aktivnosti učenika spadaju kratki usmeni odgovori na času prilikom obnavljanja ili obrade nove lekcije, petnaestominutne provere i redovne provere poznavanja elementarnih pojmova. Nastavnik svaki čas prati aktivnosti učenika i blagovremeno beleži u svoju pedagošku evidenciju. Na taj način nastavnik formativno ocenjuje učenika. Celokupna aktivnost učenika može biti izražena sumativnom ocenom u dnevniku.

Domaći zadaci

Dimenzionisani su tako da svi učenici mogu da se njima bave u okviru svojih potreba i mogućnosti. Takođe predstavljaju pokazatelj odnosa prema obavezama u nastavi. Ocenjuju se tromesečno.

Vrsta, nivo i obim znanja i angažovanje učenika ocenjuju se tako da ocenu: odličan (5) dobija učenik koji u potpunosti pokazuje sposobnost transformacije znanja i primene u novim situacijama; lako logički povezuje činjenice i pojmove; samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; rešava probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u potpunosti kritički rasuđuje; pokazuje izuzetnu samostalnost uz izuzetno visok stepen aktivnosti i angažovanja. vrlo dobar (4) dobija učenik koji u velikoj meri pokazuje sposobnost primene znanja i logički povezuje činjenice i pojmove; samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima;

rešava pojedine probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u znatnoj meri kritički rasuđuje; pokazuje veliku samostalnost i visok stepen aktivnosti i angažovanja. dobar (3) dobija učenik koji u dovoljnoj meri pokazuje sposobnost upotrebe informacija u novim situacijama; u znatnoj meri logički povezuje činjenice i pojmove; većim delom samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima i delimično samostalno rešava pojedine probleme; u dovoljnoj meri kritički rasuđuje; pokazuje delimični stepen aktivnosti i angažovanja.

dovoljan (2) dobija učenik koji znanja koja je ostvario su na nivou reprodukcije, uz minimalnu primenu; u manjoj meri logički povezuje činjenice i pojmove i isključivo uz podršku nastavnika izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; ponekad je samostalan u rešavanju problema i u nedovoljnoj meri kritički rasuđuje; pokazuje manji stepen aktivnosti i angažovanja.

nedovoljan (1) dobija učenik koji znanja koja je ostvario nisu ni na nivou prepoznavanja i ne pokazuje sposobnost reprodukcije i primene; ne izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; kritički ne rasuđuje; ne pokazuje interesovanje za učešće u aktivnostima niti angažovanje.

Opis potrebnih znanja i veština za dobijanje ocene iz fizike:

Ocena odličan(5)

- Učenik primenjuje znanja, uključujući i metodološka, u složenim i nepoznatim situacijama;
- Samostalno i na kreativan način objašnjava i kritički razmatra složene sadržinske celine i informacije; procenjuje vrednost teorija, ideja i stavova;
- Bira, povezuje i vrednuje različite vrste i izvore podataka
- Formuliše pretpostavke, proverava ih i argumentuje rešenja, stavove i odluke;
- Rešava probleme koji imaju i više rešenja, vrednuje i obrazlaže rešenja i primenjene postupke;
- Izražava se na različite načine (usmeno, pisano, grafički, praktično, i dr.), uključujući i korišćenje informacionih tehnologija i prilagođava komunikaciju i način prezentacije različitim kontekstima;
- Samostalno izvršava složene radne zadatke poštujući standardizovanu proceduru, zahteve bezbednosti i očuvanja okoline, pokazuje inicijativu i prilagođava izvođenje, način rada i sredstva novim situacijama;
- Doprinosi grupnom radu produkcijom ideja, inicira i organizuje podelu zadataka; uvažava mišljenja drugih članova grupe i pomaže im u realizaciji njihovih zadataka, posebno u situaciji „zastoja” u grupnom radu; fokusiran je na zajednički cilj grupnog rada i preuzima odgovornost za realizaciju produkata u zadatom vremenskom okviru;
- Utvrđuje prioritete i rizike i na osnovu toga planira i organizuje kratkoročne i dugoročne aktivnosti i određuje potrebno vreme i resurse;
- Kontinuirano pokazuje zainteresovanost i odgovornost prema sopstvenom procesu učenja, uvažava preporuke za napredovanje i realizuje ih.
- Učenik reprodukuje gradivo, razume, nadograđuje stečena znanja.
- Samostalno obrazlaže sadržaj navodeći i svoje primere, rešava i složene probleme i zadatke. Odlično poznaje fizičke pojave, izvodi zaključke na osnovu fizičkih pojava koje je video ili zamislio, povezuje podatke sa grafikama i drugih vizuelizacija, koreliše stečena znanja sa sadržajima drugih predmeta.

- Može prenositi svoja znanja drugima i sigurno i jasno izlaže sopstvene stavove o problematici.

Ocena: **vrlo dobar (4)**

- Logički organizuje i samostalno tumači složene sadržinske celine i informacije;
- Povezuje sadržaje i koncepte iz različitih oblasti sa situacijama iz života;
- Poredi i razvrstava različite vrste podataka prema više kriterijuma istovremeno;
- Zauzima stavove na osnovu sopstvenih tumačenja i argumenata;
- Ume da analizira problem, izvrši izbor odgovarajuće procedure i postupaka u rešavanju novih problemskih situacija;
- Izražava se na različite načine (usmeno, pisano, grafički, praktično, i dr.), uključujući i korišćenje informacionih tehnologija i prilagođava komunikaciju zadatim kontekstima;
- Samostalno izvršava složene radne zadatke prema standardizovanoj proceduri, bira pribor i alate u skladu sa zadatkom i zahtevima bezbednosti i očuvanja zdravlja i okoline;
- Planira dinamiku rada, organizuje aktivnosti u grupi, realizuje sopstvene zadatke imajući na umu planirane zajedničke produkte grupnog rada;
- Planira i organizuje kratkoročne i dugoročne aktivnosti, utvrđuje prioritete i određuje potrebno vreme i resurse;
- Kontinuirano pokazuje zainteresovanost za sopstveni proces učenja, uvažava preporuke za napredovanje i uglavnom ih realizuje.
- U stanju je da nadogradi stečena znanja. Sadržaj obrazlaže samostalno, koristi zadate primere i samostalno rešava probleme i zadatke. Poznaje oznake fizičkih veličina, povezuje zadate podatke, retko ne može da reši složene probleme i zadatke, nije samostalan u rešavanju najtežih zadataka.
- Prilikom izrade računskih zadataka snalazi se i rešava i zadatke koji su sasvim novi, uz povezivanje svih stečenih znanja iz svih školskih predmeta., korišćenjem već viđenih i rešenih zadataka.

Ocena dobar (3)

- Razume i samostalno objašnjava osnovne pojmove i veze između njih;
- Razvrstava različite vrste podataka u osnovne kategorije prema zadatom kriterijumu;
- Ume da formuliše svoje stavove, procene i odluke i objasni način kako je došao do njih;
- Bira i primenjuje odgovarajuće postupke i procedure u rešavanju problemskih situacija u poznatom kontekstu;
- Ume jasno da iskaže određeni sadržaj u skladu sa zahtevom i na odgovarajući način (usmeno, pismeno, grafički, praktično, i dr.), uključujući korišćenje informacionih tehnologija;
- Samostalno izvršava rutinske radne zadatke prema standardizovanoj proceduri, koristeći pribor i alate u skladu sa zahtevima bezbednosti i očuvanja zdravlja i okoline;
- Izvršava dodeljene zadatke u skladu s ciljevima, očekivanim produktima i planiranom dinamikom rada u grupi; uvažava članove tima i različitost ideja;
- Planira i organizuje kratkoročne aktivnosti i određuje potrebno vreme i resurse;
- Pokazuje zainteresovanost za sopstveni proces učenja, uvažava preporuke za napredovanje i delimično ih realizuje.
- Učenik reprodukuje i razume osnovne fizičke pojmove, razume sadržaj, ali je površan u njegovoj primeni.

- Sadržaj može obrazložiti koristeći zadate primere, ali uz intervenciju nastavnika.
- Poznae osnovne fizičke formule, samostalno rešava zadatke srednje težine, i probleme.
- Ume da reši računске zadatke koji su slični zadacima rađenim na redovnoj nastavi.
- Ponekad greši prilikom samostalnog rešavanja složenih problema ili zadataka.
- Povezuje podatke prikazane graficima, slikama ili tablicama i interpretira ih samostalno.
- Jasno izlaže sadržaje ali je nejasan u argumentaciji

Ocena dovoljan (2)

- Poznae i razume ključne pojmove i informacije i povezuje ih na osnovu zadanog kriterijuma;
- Usvojio je odgovarajuću terminologiju;
- Zaključuje direktno na osnovu poređenja i analogije sa konkretnim primerom;
- Sposoban je da se opredeli i iskaže stav;
- Primenuje odgovarajuće postupke i procedure u rešavanju jednostavnih problemskih situacija u poznatom kontekstu;
- Ume jasno da iskaže pojedinosti u okviru određenog sadržaja, držeći se osnovnog zahteva i na odgovarajući način (usmeno, pismeno, grafički, praktično, i dr.), uključujući i korišćenje informacionih tehnologija;
- Uz instrukcije izvršava rutinske radne zadatke prema standardizovanoj proceduri, koristeći pribor i alate u skladu sa zahtevima bezbednosti i očuvanja zdravlja i okoline;
- Izvršava dodeljene zadatke isključivo na zahtev i uz podršku ostalih članova grupe; uvažava članove tima i različitost ideja;
- Planira i organizuje kratkoročne aktivnosti na osnovu zadatah uslova i resursa;
- Povremeno pokazuje zainteresovanost za sopstveni proces učenja, a preporuke za napredovanje realizuje uz stalno praćenje.
- Učenik reprodukuje i prepoznaje osnovne pojmove: paze na sadržaj, ali ne zna da ga primeni ni obrazloži na nepoznatim zadacima.
- Poznae osnovne fizičke formule, ali često greši prilikom samostalnog rešavanja čak i jednostavnih problema i zadataka.
- Prepoznaje podatke prikazane graficima, slikama ili u tabelama ali ih ne može u potpunosti samostalno interpretirati, već mu je potrebna pomoć nastavnika.
- Argumentuje površno i nesigurno pa je nejasan i u izlaganju gradiva.

Ocena nedovoljan (1)

- Učenik koji ne ispunjava kriterijume za ocenu dovoljan (2) i ne pokazuje zainteresovanost za sopstveni proces učenja, niti napredak.
- Učenik ne prepoznaje osnovne fizičke pojmove, ili ih samo može nabrojati.
- Ne pokazuje razumevanje sadržaja ni uz pomoć nastavnika i nije u stanju samostalno da ga reprodukuje.
- Ne može samostalno da rešava najprostije računске zadatke.

Zaključna ocena utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta, na osnovu svih pojedinačnih ocena koje su unete u dnevnik od početka školske godine. Zaključna ocena ne može da bude veća od najveće pojedinačne ocene upisane u dnevnik, dobijene bilo kojom tehnikom provere znanja. Zaključna ocena na polugodištu ne uzima se u obzir prilikom utvrđivanja aritmetičke sredine na kraju drugog polugodišta.

Ukoliko učenik stiče obrazovanje i vaspitanje po IOP-u 1, ocenjuje se na osnovu angažovanja i stepena ostvarenosti ishoda, uz prilagođavanje načina i postupka ocenjivanja. Ukoliko učenik stiče obrazovanje i vaspitanje po IOP-u 2, ocenjuje se na osnovu angažovanja i stepena ostvarenosti prilagođenih ciljeva i ishoda, koji su definisani u personalizovanom planu nastave i učenja, uz prilagođavanje načina i postupka ocenjivanja